

1. számú melléklet az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelethez

***A „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” előírásai***

1. Talajerózió elleni védelemre vonatkozó előírások:
  - a) 12%-nál nagyobb lejtésű területen az alábbi kultúrák termesztése tilos: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka.
  - b) 12%-nál nagyobb lejtésű területen a kukorica, silókukorica, napraforgó:
    - ba) rétegvonalas művelés mellett termeszthető, vagy
    - bb) termesztése esetén a nyári betakarítású elővetemény tarlóját a betakarítást követően október 30-ig meg kell őrizni és gyommentes állapotban kell tartani, vagy
    - bc) másodvetésű takarónövény alkalmazása mellett termeszthető.
2. Erózió ellen kialakított teraszok megőrzése kötelező szőlőültetvények esetében.
3. Vetésváltásra vonatkozó előírások:
  - a) Egymás után két évig termeszthető: rozs, búza, tritikálé, árpa és dohány;
  - b) Egymás után három évig termeszthető: kukorica;
  - c) Több évig termeszthető maga után: élő kertészeti kultúrák, élő takarmánynövények, fűmagtermesztés, méhlegelő céljából vetett növények, illetve energetikai hasznosítás céljából vetett többéves növények, valamint a rizs;
  - d) Minden egyéb növény egy évig termeszthető.
4. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.
5. Mezőgazdasági területeken vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos, kivéve a belvíz, árvíz levezető árkok létesítésekor és értékmentéskor végzendő gépi munkavégzést.
6. A gyepterületek túllegeltetése, valamint maradandó kár okozása tilos.
7. A mezőgazdasági területeket gyommentesen kell tartani.
8. A mezőgazdasági területeken a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni.

2. számú melléklet az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelethez

***A meg nem felelések mértékének, súlyosságának és tartósságának megállapítása  
alapjául szolgáló tényállások***

| Előírás | Mérték | Súlyosság | Tartósság |
|---------|--------|-----------|-----------|
|---------|--------|-----------|-----------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1. Talajerózió elleni védelemre vonatkozó előírások:</p> <p><i>a)</i> 12%-nál nagyobb lejtésű területen az alábbi kultúrák termesztése tilos: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka.</p> <p><i>b)</i> 12%-nál nagyobb lejtésű területen a kukorica, silókukorica, napraforgó:</p> <p><i>ba)</i> rétegvonalas művelés mellett termeszthető, vagy</p><br><br><br><br><br><br><br><br><br><p><i>bb)</i> termesztése esetén a nyári betakarítású elővetemény tarlóját a betakarítást követően október 30-ig meg kell őrizni és gyommentes állapotban kell tartani, vagy</p> <p><i>bc)</i> másodvetésű takarónövény alkalmazása mellett termeszthető.</p> | <p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i></p> <p>A meg nem felelés hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p><br><br><br><br><br><br><br><br><br><p><i>Enyhe:</i> a vizsgált „tiltó-listás” hasznosítású parcellán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület aránya nem haladja meg az 50%-ot</p><br><br><br><br><br><br><br><br><br><p>Súlyos: a vizsgált „tiltó-listás” hasznosítású parcellán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület aránya meghaladja az 50%-ot</p> | <p><i>Helyrehozható:</i></p> <p>A vegetációs időben történt károsodástól függően.</p><br><br><br><br><br><br><br><br><br><p><i>Maradandó:</i> A vegetációs időben történt károsodástól függően.</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>2. Erózió ellen kialakított teraszok megőrzése kötelező szőlőültetvények esetében.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i><br/>A meg nem felelés hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p> <p><i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés és hatása a szomszédos gazda földterületeire is áttérjed (az erózió következtében kialakult árok, talajráhordás stb.)</p>                                | <p><i>Enyhe:</i> a parcellát érintő kialakított teraszok részben sérültek</p> <p><i>Súlyos:</i> a parcellát érintő kialakított teraszok közül legalább 1 teljesen megszüntetésre került</p> | <p><i>Helyrehozható:</i><br/>A teraszok sérült részei ésszerű eszközök alkalmazásával helyrehozhatók (kisebb sérülések esetén).</p> <p><i>Maradandó:</i> A sérült vagy megrongált teraszok helyre-, visszaállítása ésszerű eszközök alkalmazásával nem oldható meg (teraszok jelentős rongálása, megszüntetése esetén).</p> |
| <p>3. Vetésváltásra vonatkozó előírások:</p> <p>a) Egymás után két évig termesztendő: rozs, búza, tritikálé, árpa és dohány.</p> <p>b) Egymás után három évig termesztendő: kukorica.</p> <p>c) Több évig termesztendő maga után: élő kertészeti kultúrák, élő takarmánynövények, fűmagtermesztés, méhlegelő céljából vetett növények, illetve energetikai hasznosítás céljából vetett több éves növények, valamint a rizs.</p> <p>d) Minden egyéb növény egy évig termesztendő.</p> | <p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p> <p><i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés hatása a szomszédos gazda földterületeire is áttérjed (a monokultúra miatt kialakuló kórokozók és/vagy károsító elemek fertőzik a szomszédos gazdaságot)</p> | <p><i>Enyhe:</i> nincs látható következménye a meg nem felelésnek</p> <p><i>Súlyos:</i> látható következménye van (károkozás) a meg nem felelésnek, a megszokottnál védekezés szükséges</p> | <p><i>Helyrehozható:</i><br/>A megengedett ideig tartó monokultúrás termesztést követő első évben kerül azonosításra a nem megfelelő.</p> <p><i>Maradandó:</i> Bizonyítható, hogy a megengedett ideig tartó monokultúrás termesztést követően második évben is fennáll a nem megfelelő.</p>                                 |

|                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4. Tarló, nád, növényi maradvány, valamint gyepek égetése tilos.                                                                                                                          | <p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés és hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p> <p><i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés és hatása a szomszédos gazda földterületeire is áttérjed</p> | <p><i>Enyhe:</i> a vizsgált parcella esetében 50%, vagy ez alatti területen található meg nem felelés</p> <p><i>Súlyos:</i> a vizsgált parcella esetében 50% feletti területen található meg nem felelés</p> | <p><i>Helyrehozható:</i> Adott vegetációs időszakban helyreálló, lágyszárú növények károsodása (tarló, növényi maradvány stb.).</p> <p><i>Maradandó:</i> Többéves kultúrák károsodása (gyep, nád stb.).</p>                                                                                                                                             |
| 5. Mezőgazdasági területeken vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos, kivéve a belvíz, árvíz levezető árkok létesítésekor és értékmentéskor végzendő gépi munkavégzést. | <p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés és hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p> <p><i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés és hatása a szomszédos gazda földterületeire is áttérjed</p> | <p><i>Enyhe:</i> a vizsgált parcella esetében 20%, vagy ez alatti területen található meg nem felelés</p> <p><i>Súlyos:</i> a vizsgált parcella esetében 20% feletti területen található meg nem felelés</p> | <p><i>Helyrehozható:</i> Egyéves kultúrákon okozott kár esetében (csak az adott vegetációs időszakra korlátozódik a hatás).</p> <p><i>Maradandó:</i> Többéves kultúrákban történt a károsodás, ahol a talajlazítás nem oldható meg (gyep, lucerna stb.).</p>                                                                                            |
| 6. A gyepterületek túllegeltetése, valamint maradandó kár okozása tilos.                                                                                                                  | <p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés és hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p>                                                                                                                            | <p><i>Enyhe:</i> a vizsgált parcella esetében 20%, vagy ez alatti területen található meg nem felelés</p> <p><i>Súlyos:</i> a vizsgált parcella esetében 20% feletti területen található meg nem felelés</p> | <p><i>Helyrehozható:</i> A károsodott részen regenerálódásra alkalmas növényi részek még megmaradtak. A bekövetkezett károsodás önmagától regenerálódhat.</p> <p><i>Maradandó:</i> A károsodott területen az eredeti kultúra helyreállítására alkalmas növényi részek nem találhatók. A károsodást csak a növények pótlásával lehet helyreállítani.</p> |

|                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7. A mezőgazdasági területeket gyommentesen kell tartani.                                                                                     | <p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés és hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p> <p><i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés és hatása a szomszédos gazda földterületeire is áttérjed</p> | <p><i>Enyhe:</i> a vizsgált parcella esetében a terület 50%-át, és 1 ha-t meg nem haladó területen található meg nem felelés, továbbá veszélyes gyomokat nem tartalmaz</p> <p><i>Súlyos:</i> a vizsgált parcella esetében a terület 50%-át, vagy 1 ha-t meghaladó területen található meg nem felelés, vagy veszélyes gyomokat is tartalmaz</p> | <p><i>Helyrehozható:</i><br/>A gyomirtás eredményesen elvégezhető a szokásos eszközök használatával.</p> <p><i>Maradandó:</i><br/>Az eredményes gyomirtás nem végezhető el az alapkultúra károsodása nélkül.</p>                                                                                      |
| 8. A mezőgazdasági területeken a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni. | <p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés és hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p> <p><i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés és hatása a szomszédos gazda földterületeire is áttérjed</p> | <p><i>Enyhe:</i> a vizsgált parcella esetében 20%, vagy ez alatti területen található meg nem felelés</p> <p><i>Súlyos:</i> a vizsgált parcella esetében 20% feletti területen található meg nem felelés</p>                                                                                                                                    | <p><i>Helyrehozható:</i><br/>A megtelepedett fás szárúak irtása elvégezhető az alapkultúra károsodása nélkül.</p> <p><i>Maradandó:</i> A fás szárúak eltávolítása az alapkultúra károsodása nélkül nem hajtható végre. A károsodás a vegetációs idő alatt ésszerű eszközökkel nem hozható helyre.</p> |

3. számú melléklet az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelethez

**Táblázatok a 3. § (1) bekezdés szerinti támogatási jogcímek vonatkozásában egységesen alkalmazandó HMKÁ szankció mértékének meghatározásához (meg nem felelés ismétlődés nélkül)**

**A) Parcella szintű HMKÁ faktor meghatározása**

| Mértéke                       | Súlyossága | Tartóssága    | Meghatározott HMKÁ faktor |
|-------------------------------|------------|---------------|---------------------------|
| Kismértékű (gazdaságon belül) | Enyhe      | Helyrehozható | 1                         |

|                                |        |               |   |
|--------------------------------|--------|---------------|---|
| Nagymértékű (gazdaságon kívül) | Súlyos | Maradandó     | 2 |
|                                |        | Helyrehozható | 2 |
|                                |        | Maradandó     | 3 |
|                                | Enyhe  | Helyrehozható | 2 |
|                                |        | Maradandó     | 3 |
|                                | Súlyos | Helyrehozható | 3 |
|                                |        | Maradandó     | 4 |

**B) A meghatározott (kerekített) átlagos HMKÁ faktor, valamint a HMKÁ meg nem felelésben érintett parcellák összterületeinek a gazdaság teljes területéhez viszonyított aránya alapján alkalmazandó szankció százalékos mértékének meghatározása**

|                                                                                                                      | Kizárólag gondatlanság ténye mellett megállapított HMKÁ meg nem felelések esetén |    |    |    |                    |    |    |    |            |    |    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|----|----|----|--------------------|----|----|----|------------|----|----|----|
| a HMKÁ meg nem felelésben érintett parcellák összterületeinek a gazdaság teljes területéhez viszonyított %-os aránya | 0< arány <= 10%                                                                  |    |    |    | 10% < arány <= 50% |    |    |    | arány >50% |    |    |    |
| átlagos HMKÁ faktor                                                                                                  | 1                                                                                | 2  | 3  | 4  | 1                  | 2  | 3  | 4  | 1          | 2  | 3  | 4  |
| alkalmazandó HMKÁ szankció mértéke                                                                                   | 1%                                                                               | 1% | 1% | 3% | 1%                 | 3% | 3% | 5% | 3%         | 5% | 5% | 5% |

|                                                                                                                      | Legalább egy szándékosság ténye mellett megállapított HMKÁ meg nem felelés esetén |     |     |     |                    |     |     |     |            |     |     |       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-----|-----|-----|--------------------|-----|-----|-----|------------|-----|-----|-------|
| a HMKÁ meg nem felelésben érintett parcellák összterületeinek a gazdaság teljes területéhez viszonyított %-os aránya | 0< arány <= 10%                                                                   |     |     |     | 10% < arány <= 50% |     |     |     | arány >50% |     |     |       |
| átlagos HMKÁ faktor                                                                                                  | 1                                                                                 | 2   | 3   | 4   | 1                  | 2   | 3   | 4   | 1          | 2   | 3   | 4     |
| alkalmazandó HMKÁ szankció mértéke                                                                                   | 15%                                                                               | 20% | 25% | 30% | 20%                | 30% | 40% | 50% | 50%        | 60% | 80% | 100 % |

4. számú melléklet az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelethez

**Veszélyes gyomnövények**

|    | Magyar név   | Tudományos (latin) név |
|----|--------------|------------------------|
| 1. | Aranka fajok | Cuscuta spp.           |
| 2. | Parlagfű     | Ambrosia elatior       |
| 3. | Selyemkóró   | Asclepias syriaca      |

5. számú melléklet az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelethez

**Állategység (ÁE) számítási táblázat**

|                   |
|-------------------|
| Kérődzők, lófélék |
|-------------------|

|                                                                                      |          |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| Két évnél idősebb bika, tehén és más szarvasmarhafélék, hat hónapnál idősebb lófélék | 1,0 ÁE   |
| Szarvasmarhafélék hat hónapos kortól két éves korig                                  | 0,6 ÁE   |
| Hat hónapnál fiatalabb szarvasmarhafélék                                             | 0,4 ÁE   |
| Juh                                                                                  | 0,15 ÁE  |
| Kecske                                                                               | 0,15 ÁE  |
| <i>Sertésfélék</i>                                                                   |          |
| Tenyézkoca >50 kg                                                                    | 0,5 ÁE   |
| Egyéb sertés                                                                         | 0,3 ÁE   |
| <i>Baromfifélék</i>                                                                  |          |
| Tojótyúk                                                                             | 0,014 ÁE |
| Egyéb baromfi                                                                        | 0,003 ÁE |